

HIREK

* * *

Egy tanító levele

a polgármesterhez.

*

Nagyságos Polgármester ur! Igénytelen, szürke magánéletemnek egyes részleteivel kell Nagyságodat untatnom. Annak a tiszteletére, hogy a szerda hustalan naphól hivatalosan husos nappá lépett elő, elhatároztam, hogy ma hust fogunk enni. (Az eddigi husos napokat nem szoktam ennyire tisztelni. Hiába, a frissen jött vendégnek mindig több a becsülete.) Másfél óráig járt a feleségem össze-vissza, azonban hust nem kapott. De már, mondok, máma nem engedek a husból, csak azért se! Erigy Kati (így hívják a cselédünket), erigy a Bácsy bótyyába (bocsánat, így hívják itt a kültelken a városi bódét) és vegyél négy darab szafaládét. (Tetszik tudni, nyolcan vagyunk: az édesanyám, a feleségem, én, a négy gyerek, meg a Kati. A két nagyobbik nincs itthon; az egyik a román fronton, a másik Krasnojarskban van ingyen kosztón; nagy könnyebbség ez, kérem, a mostani időben a magamféle embernek, csak ne kellene pénzt s mi egyebet küldözgetni utánuk.) Denikye a Kati — csekély másfél órai várakozás után — meghozta a négy darab városi szafaládét; darabja 1 korona 06 fillér, négy darab 4 korona 24 fillér. (Holnap ebből számtani példa lesz a harmadik bében.) Nyolcan voltunk a négy darab szafaládéhoz, mennyi jutott egyre? (Ujabb példa a III. b)-nek.) Hát azt a fél szafaládét kaptuk a köleskására. Ismétlem: ez négy huszonnégy.

Még valamit elárulok szerény magánéletemből: különféle furfangokkal és olyan összekötetések útján, amelyeknek segítségével máskor igazgatóvá neveznének ki, naponként másfél liter tejet kapok à 86 fillér = 129 fillér. (Megint egy példa az életből. „A tanítás legyen gyakorlati” — hirdette Nagyságod még tanügyi tanácsos korában.)

Tehát, hogy legyen egy kis tej a reggeli kávéhoz, meg a 76 éves nagymama uzsonnájához és legyen az új husos nap *egyszeri* öröme személyenként fél szafaládénk: ki kell fizetnem 5 korona 53 fillért a városi boltoknak. (Mivelhogy a tej is a Központi Tejcsarnokból — tehát állítólagos városi boltból — való.) Szóljak-e az élet puszta tengetéséhez szükséges egyéb napi cikkekről, azok áráról és nemkaphatóságáról? Ugy-e, fölösleges? Maradjunk a fönti számnál. Majd jövőre, a negyedik bében („1000-en fölül számkör”) ki fogom számíttatni a gyerekekkel azt is, hogy mennyi a 365×0.5 szafaládé és a 365×1.5 liter tej ára. Én már most kiszámítottam: 2018 korona 45 fillér.

Én aránylag jól szituált tanító ur vagyok: huszonnégy évi szolgálat után — a VI-ik fizetési osztályban 2900 korona fizetést „élvezek”. Arról most nem szólok, hogy a fizetésemből 340 koronát kell a lakbéremhez pótolni; csak arra kérem Nagyságodat, sziveskedjék kiszámítani: hogyan vásárolhatok én a fizetésemből kenyeret és krumplit? És hogyan vásárolhatok ruhát, ha mindjárt „uraságoktól levetett” állapotban is!? (A magam és családom szellemi szükségleteit még említeni sem merem.) Aztán hogyan éljenek meg azok a kartársaim, akiknek 10—20 évi szolgálat után 1500—2600 korona a *névleges* fizetésük. (Névleges, mert ebből még levonják az adót, a bélyeg árát, a nyugdíjárulékot és a Polgármester ur által — rólunk-nélkülünk — létesített jóléti alapra 1 százalékot, tőlem tehát az utóbbi célra évi 29 koronát.)

Nagyon kérem Nagyságodat, ne röstelje azt a kis számíttást. Mert tudom, mi lesz a vége. Az lesz a vége, hogy Nagyságod azt fogja mondani: „Nem is sejtettem, hogy milyen súlyos helyzetben vannak a főváros alkalmazottai... Halló! Pénzügyi osztály? Itt Bácsy. Kérem... tanácsos urat, azonnal!... Szervusz. Az ördög bujjék abba az országos politikába... mi nem várhatunk, míg a képviselőház elintézi a tisztviselők dolgát... a tisztviselők koplalnak... nem tudok aludni, a falat kifordul a számból, ha rá gondolok... kérlek, készíts azonnal előterjesztést a legközelebbi közgyű-

lésre... az alkalmazottaknak ki kell adni évi
fizetésük huszonöt százalékát, előlegül, a később
megszavazandó pótléokra... hogyan? igen, igen,
azonnal... igen, legkésőbb május 20-ig folyó-
sitandó... hogyan? kérlek, ne aggódj azon,
egyhangulag megszavazzák. Kérlek, siess...
igen, bizottság... igen, szervepsz!"

Nagyságos Polgármester ur, ugy-e így lesz?
Bizonyára így lesz...

Mély tisztelettel

egy tanító.

